

Propostes pel futur parc natural de les Muntanyes de Prades

Presentació

Hola bon dia, em dic Marc Barco Escudé, tinc 20 anys i actualment estic cursant el tercer curs del Doble Grau d'Enginyeria Forestal i Conservació de la Natura al campus ETSEAFIV, a la Universitat de Lleida.

A les Muntanyes de Prades els hi tinc un afecte i “carinyo” especial, ja que és allà on des de ben petit va florir la meva admiració i passió per la natura i sobretot, per la seva conservació i sostenibilitat. A més, la meva àvia, Isidra Pont, és filla de Vimbodí i Poblet i el meu besavi, Isidro Pont Pujalt, va ser el propietari de l'antiga fàbrica de vidre de Vimbodí “La Puntual”. De manera que els lligams amb aquest territori em venen des de ben lluny i sempre m'ha fascinat la riquesa cultural i històrica incalculable que hi ha a les Muntanyes de Prades, i en especial, al Bosc de Poblet.

Personalment, la meva meta o “somni professional” és algun dia poder arribar a ser Enginyer forestal al Parc Natural de les Muntanyes de Prades, ja que és allà on realment es va forjar la meva admiració per l'entorn natural.

Tot i que encara estic en l'etapa de formació com a professional, considero que puc aportar força informació i punts de vista interessants sobre l'estat en que es troba l'espai natural, perquè m'he recorregut pràcticament totes aquestes muntanyes amb innumerables rutes (de fins a sis dies seguits) per aquest meravellós paratge. Del que me n'he adonat, és que realment la seva gestió és molt complexa, ja que la quantitat de formacions vegetals diferents i microhàbitats que pot haver-hi en un mateix lloc és impressionant. Per aquest motiu, considero una decisió molt encertada el fet de protegir especialment tot l'altiplà dels Motllats, perquè tant les formacions de *Quercus ilex* subsp. *ballota* que estan a dalt de l'altiplà i sobretot, les barrancades que l'envolten riques en fonts i en exemplars espectaculars de *Pinus sylvestris* i *Taxus baccata*, són dignes d'estar especialment protegides.

Per tant, per la meua part celebri que per fi s'estigui tirant endavant el Parc Natural de les Muntanyes de Prades.

Propostes de millora

Després d'haver-me recorregut gran part d'aquestes meravelloses muntanyes, he pogut observar algunes necessitats i coses a millorar:

1r. Cal més control en els punts calents de turisme, sobretot a l'estiu. Concretament, em refereixo als gorgs que hi ha al conjunt de l'espai natural: gorgs de la Febró, gorgs del riu Siurana (toll de la palla, toll del forn, etc), fonts del Glorieta, Niu de l'àguila, font de la llúdriga, toll de l'olla, toll de l'esqueix, toll de la resclosa i les tosques (a la Mussara). Ja que és en aquests punts on s'acumula una gran quantitat de turisme que molts cops no és gaire respectuós amb l'espai natural i deixa tot l'entorn ple d'escombraries i degradat. En definitiva, malmetent el patrimoni natural de les entitats municipals del paratge. Llavors, jo proposo aplicar mesures dissuasòries cap al tipus de turisme de “xancleres i nevereta” (el que acostuma a degradar més aquest tipus d'espais naturals), prohibint l'accés amb cotxe a les proximitats dels gorgs (per tal que si algú vol anar, que com a mínim hagi de fer una

hora de caminada) i habilitant zones d'aparcament de pagament (tal i com ja es fa en algunes parts del Parc Natural dels Ports) per tal de potenciar el finançament del Parc Natural i disposar de recursos econòmics per fer brigades de neteja en els diferents punts calents de turisme.

També, es podria contemplar l'aplicació d'aquesta mesura en altres punts calents de turisme, com ara, els avencs de la Febró, la cova de les gralles, etc.

2n. Les Muntanyes de Prades tenen un patrimoni històric i cultural incalculable; des dels primers pobladors al neolític, les guerres contra els sarraïns, les guerres carlines i la guerra civil amb els maquis. I considero que d'igual manera que es fa en molts indrets al Parc Natural dels Ports, seria de justícia reivindicar la història tan rica que amaga cada racó d'aquest paratge natural. De manera que proposo un major reconeixement de la història de les Muntanyes de Prades amb més cartelleria informativa (amb enllaços a partir de codis QR) en indrets singulars com l'hospital dels carlins, la cova del frare, la cova del Pere, el poble abandonat de Gallicant, etc. A més, seguint aquesta trajectòria, es podrien fer diferents activitats en forma de visita guiada que a part d'educar a la societat transmetent el valor natural i cultural d'aquest paratge natural, també podria ser una font de recursos econòmics pel finançament del futur Parc Natural.

3r. Des de fa anys que s'està començant a observar que al Bosc de Poblet (la joia de les Muntanyes de Prades) hi ha una excessiva densitat de tanys (rebrotos de soca) de *Quercus ilex* subsp. *ilex* que amb els anys s'han anat fent més grans i actualment, la quantitat de biomassa present és bastant preocupant. Llavors, proposo que s'hi dugui a terme al conjunt del Bosc de Poblet una aclarida baixa, amb un pes poc intens, en què es faci una selecció de tanys per passar del bosc menut que hi ha ara, cap a una formació més semblant a bosc alt. Pel que fa a l'execució de l'actuació, proposo un mètode de tallada manual (amb motoserra) i extracció amb el mètode pilot de canaletes (com un tobogan) o amb tracció animal (ja que es tracta d'una zona molt protegida i alhora bastant vulnerable).

Aquesta actuació entraria dins del marc d'adaptar les masses forestals actuals al context del canvi climàtic en què s'espera una menor disponibilitat hídrica i un major risc d'incendi. A més, tot i que els costos de l'actuació serien força elevats, es podrien intentar compensar venent la fusta com a llenyes als veïns de les localitats properes al parc (però soc conscient que els costos d'aquesta actuació serien força complicats de compensar).

4t. Prohibir el pas indiscriminat a vehicles d'agències turístiques per les pistes forestals pròximes als gorgs de la Febró pels següents motius:

- Provoquen una gran degradació de les vies forestals presents fent "derrapades" i anant a velocitats temeràries per impressionar als seus clients (la gran majoria estrangers que no tenen cap consideració amb la fragilitat de l'espai natural ni el valor cultural).
- Van a grans velocitats per pistes forestals on hi ha senderistes, famílies amb canalla i gent gran del municipi de la Febró i generen un gran risc. (A mi personalment, l'any passat, a l'alçada de la bassa dels bombers, on la pista forestal travessa el riu dels gorgs de la Febró, quasi em van atropellar).

- Promouen el turisme de “xanques i nevereta”, ja que porten els seus clients a 5 minuts a peu d'on es troben els gorgs.
- Promouen un turisme molt poc respectuós amb l'espai natural, on no hi ha cap educació mediambiental ni cultural o històrica, i que acaba degradant notablement l'espai natural.
- S'aprofiten del patrimoni natural dels municipis del Parc Natural per satisfer el seu interès individual com a empresa.

Per aquest motiu, proposo, a més d'una prohibició del pas per aquestes vies forestals tan properes als gorgs, una certa compensació econòmica cap a les entitats municipals locals afectades, o a la mateixa entitat gestora del Parc Natural. Ja que al final s'estan beneficiant d'un bé natural que és públic, i la seva activitat econòmica d'una certa forma produeix una degradació i massificació de l'espai natural.

En canvi, hi ha altres tipus d'empresa que en les seves activitats s'hi realitza una certa educació ambiental i reivindicació de la importància històrica i cultural d'aquestes magnífiques muntanyes.

Proposta professional

Finalment, m'agradaria poder fer un Treball Final de Grau que sigui útil i que beneficiés al futur Parc Natural de les Muntanyes de Prades. Ja que el meu somni és algun dia poder treballar aquí com a enginyer forestal.

Per aquest motiu, us proposo que em comenteu quines necessitats té actualment el paratge:

- Investigació sobre l'hàbitat d'una espècie animal o vegetal (per exemple, es podria plantejar la introducció de la llúdriga al riu Brugent, fent una avaluació prèvia de l'hàbitat disponible)
- Inventariació
- Realitzar un estudi d'impacte ambiental
- Fer un projecte de gestió sostenible
- Qualsevol cosa que veieu oportú i que us sigui d'ajuda

En definitiva, la meva idea és que en el cas que realitzés un projecte (sobre qualsevol temàtica relacionada amb el Parc Natural de les Muntanyes de Prades), aquest us pugui ser útil i que al final, després d'haver passat una exhaustiva correcció i supervisió per part dels catedràtics de la universitat, es pugui executar a la vida real al Parc Natural de les Muntanyes de Prades.

Moltíssimes gràcies per la vostra atenció i espero la vostra resposta atentament!

Marc Barco Escudé

Salut i Muntanya !!!